

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani (jud: V. Varaniță)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: I. Secrieru, Iu. Cotruță, V. Mihaila)

DECIZIE

03 iunie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Iurie Bejenaru
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de către Natalia Ungurean, Oleg Ungurean, Dumitru Ungurean, Diana Doru – reprezentat legal al copilului minor XXXXX, reprezentați de avocatul Alexandru Chisnencu,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Natalia Ungurean, Oleg Ungurean, Dumitru Ungurean, Diana Doru – reprezentat legal al copilului minor XXXXX împotriva lui Valeriu Olari, intervenient accesoriu Direcția generală economie, reforme și relații patrimoniale a Consiliului mun. Chișinău, Agenția Teritorială Chișinău pentru Privatizare cu privire la permiterea privatizării apartamentului, și

la cererea reconvențională depusă de Valeriu Olari împotriva Nataliei Ungurean, lui Oleg Ungurean, Dumitru Ungurean, Diana Doru - reprezentat legal al copilului minor XXXXX cu privire la declararea ca pierdut dreptul la spațiul locativ a Nataliei Ungurean, lui Oleg Ungurean, Dumitru Ungurean, Diana Doru, XXXXX, constatarea dreptului la privatizarea apartamentului doar de către Valeriu Olari și Oleg Ungurean, încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 05 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 08 iunie 2016, Natalia Ungurean, Oleg Ungurean, Dumitru Ungurean, Diana Doru – reprezentat legal al copilului minor XXXXX au depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Valeriu Olari, intervenient accesoriu Direcția generală economie, reforme și relații patrimoniale a Consiliului mun. Chișinău, Agenția Teritorială Chișinău pentru Privatizare cu privire la permiterea privatizării apartamentului.

Ulterior, Valeriu Olari a depus acțiune reconvențională împotriva Nataliei Ungurean, lui Oleg Ungurean, Dumitru Ungurean, Diana Doru - reprezentat legal al copilului minor XXXXX cu privire la declararea ca pierdut dreptul la spațiul locativ a Nataliei Ungurean, lui Oleg Ungurean, Dumitru Ungurean, Diana Doru, XXXXX, constatarea dreptului la privatizarea apartamentului doar de către Valeriu Olari și Oleg Ungurean, încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 16 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, acțiunea înaintată de Natalia Ungurean, Oleg Ungurean, Dumitru Ungurean, Diana

Doru – reprezentat legal al copilului minor XXXXX împotriva lui Valeriu Olari, intervenient accesoriu Direcția generală economie, reforme și relații patrimoniale a Consiliului mun. Chișinău, Agenția Teritorială Chișinău pentru Privatizare cu privire la permiterea privatizării apartamentului, și acțiunea înaintată de Valeriu Olari împotriva Nataliei Ungurean, lui Oleg Ungurean, Dumitru Ungurean, Diana Doru - reprezentat legal al copilului minor XXXXX cu privire la declararea ca pierdut dreptul la spațiul locativ a Nataliei Ungurean, lui Oleg Ungurean, Dumitru Ungurean, Diana Doru, XXXXX, constatarea dreptului la privatizarea apartamentului doar de către Valeriu Olari și Oleg Ungurean, încasarea cheltuielilor de judecată, au fost respinse.

Invocând ilegalitatea hotărârii primei instanțe, la data de 27 ianuarie 2020, Natalia Ungurean, Oleg Ungurean, Dumitru Ungurean, Diana Doru – reprezentat legal al copilului minor XXXXX, reprezentați de avocatul Alexandru Chisnencu, au declarat apel, prin care au solicitat casarea acesteia în partea respingerii acțiunii inițiale cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere în această parte.

Prin încheierea din 05 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit, ca fiind depusă în afara termenului legal, cererea de apel înaintată de Natalia Ungurean, Oleg Ungurean, Dumitru Ungurean, Diana Doru - reprezentant legal al copilului minor XXXXX, reprezentați de avocatul Alexandru Chisnencu, împotriva hotărârii din 16 decembrie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani.

La 06 aprilie 2020, Natalia Ungurean, Oleg Ungurean, Dumitru Ungurean, Diana Doru - reprezentant legal al copilului minor XXXXX, reprezentați de avocatul Alexandru Chisnencu, prin intermediul oficiului poștal, au declarat recurs împotriva încheierii din 05 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău și au solicitat casarea acesteia.

În motivarea recursului a indicat că încheierea este neîntemeiată, deoarece participanții la proces nu au fost legal citați pentru ședința de judecată din 16 decembrie 2019, mai mult nefiind înștiințați despre data pronunțării dispozitivului hotărârii, menționând că au recepționat hotărârea la data de 19 ianuarie 2020 și a depus cererea de apel în termen de 30 de zile.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la 05 martie 2020.

Precum susține reprezentantul recurenților copia încheierii din 05 martie 2020 a fost recepționată de acesta la 23 martie 2020, or, la actele cauzei lipsesc date cu privire la data recepționării acesteia de către recurenți.

Astfel, recursul declarat la 06 aprilie 2020, este în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427, lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Instanța de recurs a constatat că prin hotărârea din 16 decembrie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, acțiunea înaintată de Natalia Ungurean, Oleg Ungurean, Dumitru Ungurean, Diana Doru – reprezentat legal al copilului minor XXXXX împotriva lui Valeriu Olari, intervenient accesoriu Direcția generală economie, reforme și relații patrimoniale a Consiliului mun. Chișinău, Agenția Teritorială Chișinău pentru Privatizare cu privire la permiterea privatizării apartamentului, și acțiunea înaintată de Valeriu Olari împotriva Nataliei Ungurean, lui Oleg Ungurean, Dumitru Ungurean, Diana Doru - reprezentat legal al copilului minor XXXXX cu privire la declararea ca pierdut dreptul la spațiul locativ a Nataliei Ungurean, lui Oleg Ungurean, Dumitru Ungurean, Diana Doru, XXXXX, constatarea dreptului la privatizarea apartamentului doar de către Valeriu Olari și Oleg Ungurean, încasarea cheltuielilor de judecată, au fost respinse.

Invocând ilegalitatea hotărârii primei instanțe, la data de 27 ianuarie 2020, Natalia Ungurean, Oleg Ungurean, Dumitru Ungurean, Diana Doru – reprezentat legal al copilului minor XXXXX, reprezentați de avocatul Alexandru Chisnencu, au declarat apel, prin care au solicitat casarea acesteia în partea respingerii acțiunii inițiale cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere în această parte.

În debut, Colegiul menționează că în conformitate cu art. 369, alin. (1), lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie printr-o încheiere cererea, dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Astfel, prin încheierea din 05 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit, ca fiind depusă în afara termenului legal, cererea de apel înaintată de Natalia Ungurean, Oleg Ungurean, Dumitru Ungurean, Diana Doru - reprezentant legal al copilului minor XXXXX, reprezentați de avocatul Alexandru Chisnencu, împotriva hotărârii din 16 decembrie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani.

Recurenții au criticat încheierea instanței de apel, indicând că instanța de apel a ajuns la o concluzie incorectă precum că apelul a fost depus tardiv, deoarece argumentele invocate și materialele cauzei denotă contrariul.

În conformitate cu prevederile art. 362, alin. (1) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Aliniatul (3) al aceluiași articol prevede că repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

Recurenții odată cu depunerea cererii de apel nu a solicitat repunerea în termenul de declarare a apelului, considerând că apelul este depus în interiorul termenului de 30 de zile, oferit de legislație.

Art. 110 Cod de procedură civilă, statuează expres că termenul de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Așadar, respectarea de către părți a termenilor legali constituie o obligare pozitivă a părților și are menirea asigurării bunei funcționări a justiției, iar repunerea în termen poate fi admisă doar în cazurile expres prevăzute de Lege și doar în cazul în care partea înaintează o cerință de repunere în termen, justificată obiectiv și probată prin probe pertinente și admisibile în temeiul art. 116, 118, 121, 122 și 362

Cod de procedură civilă, prin care va dovedi că omiterea termenului a fost cauzată de motive întemeiate, ceea ce la caz nu se regăsește.

În sensul art. 10 alin. (1)-(3) Cod de procedură civilă, sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural. Efectuarea necorespunzătoare a actelor de procedură va fi invocată, în fiecare caz de comitere a încălcării legii, de către judecător sau de participantul care are interes să o invoce.

Sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

În speță, cu referire la termenul de declarare a apelului, reprezentantul recurenților a invocat că a făcut cunoștință cu hotărârea primei instanțe la 19 ianuarie 2020, aceasta fiindu-i comunicată prin intermediul poștei, respectiv la 23 ianuarie 2020, prin intermediul oficiului poștal, a și depus apelul.

Analizând materialele cauzei, prin prisma argumentelor expuse de recurenți, Colegiul consideră că instanța de apel întemeiat a considerat că cererea de apel urma a fi restituită, în cazul în care apelul a fost declarat în afara termenului legal și apelantul nu a solicitat repunerea în termen, iar instanța din oficiu fiind în imposibilitate de a repune în termen apelul.

Astfel, Colegiul consideră neîntemeiat argumentul recurenților, precum că apelul a fost declarat în termen, deoarece precum denotă actele cauzei hotărârea primei instanțe a fost pronunțată la data de 16 decembrie 2019, termenul de 30 de zile expirând la data de 15 ianuarie 2020, pe când apelul a fost depus abia la data de 23 ianuarie 2020, în afara termenului legal.

Tot aici, Colegiul menționează că termenul de declarare a apelului nu se calculează de la data aducerii la cunoștință a hotărârii, precum sugerează recurenții, dar de la data pronunțării hotărârii.

Mai mult, în sensul art. 102, alin. (4¹) Cod de procedură civilă, participanții la proces înștiințați în mod legal o dată nu pot invoca necitarea lor pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară.

Astfel, în circumstanțele în care participantul la proces a fost înștiințat în modul stabilit de Lege despre existența pe rolul instanței a cauzei cu participarea lor, fapt recunoscut de însăși recurenți, care au indicat că au participat la examinarea cauzei, dar pentru ședința de judecată în care a fost pronunțată hotărârea nu au fost înștiințați, iar instanțele judecătorești naționale și-au respectat obligațiunile de remitere a actelor judecătorești în adresa participanților la proces care au lipsit la pronunțarea hotărârilor judecătorești, ține de obligația pozitivă a părții de a se interesa de soarta acestui dosar, inclusiv prin depunerea unui apel nemotivat în interiorul termenului de 30 de zile de la pronunțarea hotărârii primei instanțe, or, inacțiunile ultimilor nu pot fi imputate instanței de judecată.

Pe cale de consecință, instanța de judecată consideră că recurenții au demonstrat o neglijență a drepturilor lor procedurale stipulate în legislația națională.

Or, ultimii trebuia să întreprindă toate măsurile necesare de a-și proteja drepturile de acces la instanță. Contrar celor menționate, apelanții nu au dat dovadă de promptitudine în vederea exercitării căii de atac în termen.

În astfel de circumstanțe, instanța decelează că acțiunile recurenților privind depunerea cererii de apel la data de 23 ianuarie 2020, împotriva hotărârii din 16 decembrie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, nu constituie decât o ignorare a acestora de a-și respecta drepturile și obligațiile procedurale, în condițiile când art. 56 alin. (3) și art. 61 alin. (1) Cod de procedură civilă, obligă părțile de a se folosi cu bună-credință de drepturile lor procedurale.

Aici se impune a evidenția că CtEDO, în jurisprudența sa promovează, cu consecvență cu titlu de principiu obligația părților de a se interesa de soarta procesului în situația în care ele au fost înștiințate despre inițierea și desfășurarea acestuia și de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță (Van Harn versus Germany, nr. 7557/03 din 11.09.2007).

Articolul 6 §1 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, garantează fiecăruia dreptul de a se adresa unui tribunal pentru ca ultimul să se pronunțe asupra drepturilor și obligațiilor sale civile.

Totuși, „dreptul la o instanță” nu este absolut. Acesta poate fi, prin natura sa, supus limitărilor, deoarece dreptul de acces, prin sine, cere reglementare din partea statului.

În acest context, este de menționat că limitarea accesului la o curte sau la un tribunal nu se conciliază cu art. 6 § 1 al Convenției decât în cazul în care acestea urmăresc un scop legitim și există un raport de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul vizat.

Conform practicii CtEDO restricția impusă accesului la o instanță judecătorească sau un tribunal nu va fi compatibilă cu articolul 6 § 1, decât dacă aceasta urmărește un scop legitim și există o proporționalitate rezonabilă între mijloacele folosite și scopul legitim urmărit (a se vedea, spre exemplu, Tinnelly & Sons Ltd and Others și McElduff and Others v. the United Kingdom, Reports 1998-IV, p. 1660, § 72; Malahov c. Moldovei, hotărârea din 07 iunie 2007).

Subsidiar, Colegiul precizează că recurenții erau obligați să cunoască și să înțeleagă consecințele inacțiunilor lor, având în vedere și faptul că cadrul legal la acest compartiment este clar, simplu și lipsit de obscuritate.

Din considerentele menționate și având în vedere că Curtea de Apel Chișinău, corect a restituit cererea de apel depusă de Natalia Ungurean, Oleg Ungurean, Dumitru Ungurean, Diana Doru – reprezentat legal al copilului minor XXXXX, reprezentați de avocatul Alexandru Chisnencu, iar argumentele invocate în recurs poartă un caracter declarativ, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că recursul este neîntemeiat și necesită a fi respins, cu menținerea încheierii recurate.

În conformitate cu art. 427 lit. a), 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Natalia Ungurean, Oleg Ungurean, Dumitru Ungurean, Diana Doru – reprezentat legal al copilului minor XXXXX, reprezentați de avocatul Alexandru Chisnencu.

Se menține încheierea din 05 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Natalia Ungurean, Oleg Ungurean, Dumitru Ungurean, Diana Doru – reprezentat legal al copilului minor XXXXX împotriva lui Valeriu Olari, intervenient accesoriu Direcția generală economie, reforme și relații patrimoniale a Consiliului mun. Chișinău, Agenția Teritorială Chișinău pentru Privatizare cu privire la permiterea privatizării apartamentului, și la cererea reconvențională depusă de Valeriu Olari împotriva Nataliei Ungurean, lui Oleg Ungurean, Dumitru Ungurean, Diana Doru - reprezentat legal al copilului minor XXXXX cu privire la declararea ca pierdut dreptul la spațiul locativ a Nataliei Ungurean, lui Oleg Ungurean, Dumitru Ungurean, Diana Doru, XXXXX, constatarea dreptului la privatizarea apartamentului doar de către Valeriu Olari și Oleg Ungurean, încasarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat